

Nr 506.

Av herr **Mosesson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 213, med förslag till kommunalskattelag m. m., och nr 218, med förslag till förordning om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 213 till innevarande års riksdag med förslag till kommunalskattelag m. m. föreslås bland annat, att nu gällande bestämmelser för s. k. ideella föreningar i stort sett skola fortfara. I fråga om progressivskatt för sådana föreningar föreslås ändring. Å sid. 135—136 angives finansministerns motivering till hans åsikt att icke frikalla sådana föreningar från beskattning vara det faktum, att befrielse på ett håll innebär ökad skatt på annat håll, dels angiver han som skäl svårigheten att draga bestämd gräns mellan föreningar med mer eller mindre likartad natur.

Under begreppet ideella föreningar innefattar såväl den kungl. propositionen som ock de motionärer, som hemställt om skattefrihet för ideella föreningar, jämväl sammanslutningar med uteslutande religiöst ändamål, medan den kungl. propositionen jämväl talar om kyrkor, vilka i skattehänseende skola jämställas med akademier, vetenskapliga samfund och dylikt och således vara fria från all kommunal och statlig skatt utom för inkomst av fastighet. Med begreppet kyrka läser den kungl. propositionen förstå svenska kyrkan, romersk-katolska kyrkan i Sverige, metodist-episkopalkyrkan i Sverige med flera medan samma proposition med ideell förening säkerligen förstår sådana sammanslutningar som Evangeliska Fosterlandsstiftelsen, Svenska Missionsförbundet, Svenska Baptistsamfundet och dylika.

Det är icke vår mening att söka angiva skälet till en åtskillnad i lagtext och i lagtillämpning mellan mycket likartade juridiska personer, men fastmer är det vår mening att staten för framtiden bör i beskattningshänseende behandla likartade sammanslutningar på likartat sätt. Söker man efter orsaken till skillnaden mellan begreppen kyrka och sådan ideell förening som t. ex. baptistsamfundet, läser man icke undgå att finna, huruledes tillhörigheten till svenska statskyrkan eller utträdet ur densamma spelat roll vid utformningen av begreppet kyrka. Metodist-episkopalkyrkan i Sverige räknas såsom kyrka, när ett stort antal av hennes medlemmar utträtt ur den svenska statskyrkan, och kyrkan med de utträdda medlemmarna betraktats såsom tillhörande främmande trossamfund. Samma är förhållandet med de romersk-katolska med flera. Emellertid står ett stort

antal metodister kvar i den svenska statskyrkogemenskapen — enligt gjord beräkning ungefär hälften — men alla metodistiska församlingar betraktas dock såsom delar av en kyrka och samfundet beskattas såsom kyrka, medan likartade och kanske mycket mera omfattande religiösa organisationer, såsom baptisterna, betraktas såsom ideell förening. Det synes oss icke böra vara avgörande för frågan, huruvida en sammanslutning skall vara skattefri eller icke, om ett större eller mindre antal medlemmar i denna sammanslutning utträtt ur den svenska statskyrkan.

Då den kungl. propositionen anser, att kyrkor, akademier, vetenskapliga samfund och dylika skola befrias från all skatt utom för inkomst av fastighet, har givetvis det varit avgörande vilken arten av verksamheten är och vilket syfte, den ifrågavarande juridiska personen med sin verksamhet vill förverkliga.

Sker en sådan jämförelse mellan de sammanslutningar, propositionen innefattar under begreppet kyrkor och de sammanslutningar, som innefattas under begreppet religiös förening, visar det sig, att någon principiell skillnad icke förefinnes. Man kan ej ens ådagalägga, att med begreppet kyrka förstås något organisatoriskt fastare eller kvantitativt mera omfattande än som förstås med åtminstone de flesta religiösa sammanslutningar i vårt land, som inrymmes i begreppet ideell förening. Den uppgift en kyrka förelagt sig är förkunnelse av evangelium och tillämpning av evangelium — i ett ord religiöst-etisk verksamhet i hemlandet och bland icke-kristna folk — och precis samma uppgift har varje sammanslutning för uteslutande religiöst ändamål, som propositionen betecknar som ideell förening, vare sig denna sammanslutning kallar sig samfund, förbund, sällskap eller förening.

För bedömande av frågan, huruvida en sammanslutning eller låt oss kalla begreppet juridisk person bör vara skattefri eller icke, synes oss det böra ensamt vara avgörande, huruvida det eventuella skatteobjektet är avsett att gagna samhällsintressen, är präglad av oegennyttan, bäres upp av sina medlemmars eller understödjares offervilja och ej främjar deras ekonomiska och sociala liv.

Dessa villkor fylla i lika mån de juridiska personer, som i propositionen benämnas kyrkor som de sammanslutningar för uteslutande religiöst ändamål, som finnas i vårt land och som propositionen innefattar i den vidare benämningen ideella föreningar.

Dessa sist nämnda sammanslutningar uppehålla icke sin verksamhet genom avkastningen av fonder utan genom frivilliga gåvor. Men de hava iklätt sig ansvar för sina arbetare, och sammanslutningarnas styrelser måste fördenskull föra en så försiktig ekonomisk politik, att verksamheten icke omedelbart stannar av, ifall vid ett tillfälle de inkomna bidragen minskas mer än utgifterna kunnat beskäras. Under vissa förhållanden se sällskapen eller samfunden en särskild uppgift framför sig men realisandet av densamma kräver större kapital än som finnes och fördenskull

göres under loppet av några år insamlingar och besparingar. Till ett jubileum eller dylikt göra medlemmarna extra insamlingar för att få en »säkerhetsmarginal» — och enligt gällande lag blir avkastningen av sådana samlade offergåvor skatteobjekt. Det synes oss icke vara rätt och billigt, att avkastningen av sådana kapitaliserade gåvomedel beskattas.

Vi medgiva, att det finnes vissa svårigheter att skilja mellan rent ideella föreningar och föreningar med delvis ideellt och delvis sällskapligt intresse eller kårintresse, ehuru vi dock tro på möjligheten att åstadkomma en sådan åtskillnad. Däremot synes det oss icke vara på långt när så stor svårighet att skilja sammanslutningar med uteslutande religiöst ändamål från andra sammanslutningar. Någon principiell skillnad mellan större och mindre sammanslutningar bör enligt vår mening icke sökas, och behandlingen i skattehänseende bör vara likartad mellan kyrkor och större och mindre sammanslutningar med uteslutande religiöst ändamål.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att riksdagen under förutsättning att Kungl. Maj:ts propositioner nr 213 och 218 i huvudsak antagas måtte besluta, att § 53 av kommunalskattelagen jämte till samma § hörande anvisningar samt §§ 7 och 12 mom. 1 av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola så avfattas, att vad som i sagda bestämmelser gäller om *kyrkor* även skall gälla om *sammanslutningar med uteslutande religiöst syfte*.

Stockholm den 12 april 1928.

Gust. Mosesson.

Sv. Bengtsson
i Norup.

O. Johansson
i Edsbyn.

O. E. Sandberg.

P. Bergström
i Bäckland.